

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
імені Е.О. Дідоренка**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка
В.М. Комарницький

«_____» _____ 2018 року

ПРОГРАМА

вступного випробування до ад'юнктури (аспірантури)
зі спеціальності **«081 Право»**

Галузь знань: **«08 Право»**
Наукова спеціальність: **12.00.08** –
кримінальне право та криминологія;
кримінально-виконавче право

Обговорено та схвалено
вченою радою ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка
«26» червня 2018 року, протокол № 15

Пояснювальна записка

Програма розроблена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» галузі знань «08 Право» спеціальності «081 Право», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Програма складена для кандидатів на вступ до ад'юнктури (аспірантури) за спеціальністю «081 Право» й передбачає визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту здобувачів вищої освіти, найбільш здібних до успішного опанування відповідної освітньо-наукової програми рівня «Доктор філософії».

Основу концепції підготовки ад'юнктів (аспірантів) за спеціальністю «081 Право» складає системність, програмно-цільова спрямованість, націленість на формування високого професіоналізму, уміння вирішувати наукові й практичні завдання на рівні сучасних досягнень юридичної науки.

Програма базується на паспорті наукової спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право та складається з трьох розділів, що охоплюють теоретичні питання з відповідних галузей юридичних наук.

Вступне випробування проходить в усній формі з викладенням членам предметної комісії відповідей на питання екзаменаційного білету.

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність творчо мислити, вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

РОЗДІЛ І. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Учення про кримінальні правопорушення

Кримінальне правопорушення і злочин. Кримінальне правопорушення і кримінальний проступок. Залежність поняття кримінального правопорушення від соціально-економічних відносин, що існують в суспільстві на певному етапі його розвитку. Історично мінливий характер кримінального правопорушення. Підходи до визначення поняття злочину. Криміналізація та декриміналізація суспільно небезпечних діянь. Визначення поняття злочину за КК України. Ознаки злочину (суспільна небезпечність, протиправність, винність, караність), їхній зміст. Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочину від інших правопорушень та від правомірної поведінки. Малозначне діяння. Критерії класифікації злочинів. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості. Інші види злочинів.

Складу злочину. Елементи (об'єкт складу злочину, об'єктивна сторона складу злочину, суб'єкт складу злочину, суб'єктивна сторона складу злочину), основні і факультативні ознаки складу злочину. Функції складу злочину. Види складів злочину. Співвідношення понять злочину і складу злочину. Склад злочину та кримінально-правова кваліфікація.

Стадії вчинення злочину. Закінчений злочин. Незакінчений злочин, його види та відмінність від закінченого. Готування до злочину. Відмежування готування до злочину від виявлення наміру («голоного умислу»). Кримінально-правове значення виявлення наміру («голоного умислу»). Види готування. Замах на злочин. Види замаху на злочин (закінчений і незакінчений). Непридатний замах: його види та значення. Відмежування замаху на злочин від готування до злочину та закінченого злочину. Кримінальна відповідальності за незакінчений злочин. Особливості кваліфікації незакінченого злочину. Добровільна відмова при незакінченому злочині. Виключення кримінальної відповідальності через добровільну відмову. Наслідки добровільної відмови від доведення злочину до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

Співучасть у злочині. Відмінність співучасті від необережного співзаподіяння. Види співучасників. Виконавець (співвиконавець, посередній виконавець) Організатор. Підбурювач. Пособник. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників. Особливості кваліфікації діянь співучасників. Форми співучасті у кримінальному праві. Вчинення злочину групою осіб без попередньої змови. Вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою. Вчинення злочину організованою групою. Вчинення злочину злочинною організацією. Відмінність групи осіб за попередньою змовою від організованої групи, організованої групи від злочинної організації. Особливості кваліфікації діянь співучасників за різних форм співучасті. Співучасть у злочині зі спеціальним суб'єктом. Провокація злочину. Експес виконавця (співучасника). Безнаслідкова співучасть у злочині. Невдале підбурювання або пособництво. Кримінальна відповідальність організаторів та

учасників організованої групи і злочинної організації. Особливості добровільної відмови співучасників. Причетність до злочину та її види. Відмежування причетності від співучасті.

Множинність злочинів, її ознаки. Значення множинності злочинів у кримінальному праві. Види множинності злочинів. Поняття одиничного злочину, його види. Простий одиничний злочин. Ускладнений одиничний злочин (триваючий, продовжуваний, складений). Повторність злочинів, її ознаки. Види повторності злочинів. Відмежування повторності від інших видів множинності злочинів. Правові наслідки повторності злочинів. Сукупність злочинів, її ознаки. Види сукупності злочинів. Відмежування сукупності від інших видів множинності злочинів і складених злочинів. Правові наслідки сукупності злочинів. Рецидив злочинів, її ознаки. Види рецидиву злочинів. Відмежування рецидиву від інших видів множинності злочинів. Правові наслідки рецидиву злочинів.

Обставини, що виключають злочинність діяння. Соціально-правова природа цих обставин. Необхідна оборона. Уявна оборона. Затримання особи, яка вчинила злочин. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності, організованої групи чи злочинної організації. Інші обставини, що виключають злочинність діяння (згода «потерпілого», реалізація політичних прав, застосування агентом держави вогнепальної зброї, спеціальних засобів чи фізичної сили, заходи з попередження чи розкриття злочинів).

Тема 2. Учення про кримінально-правовий вплив

Поняття, система та заходи кримінально-правового впливу. Кримінально-правовий вплив на злочини (злочинність) та кримінально-правовий вплив за відсутності складу злочину. Каральні та некаральні заходи кримінально-правового впливу. Примус та заохочення як парні способи реалізації кримінально-правового впливу. Заходи кримінально-правового впливу, які застосовують в межах кримінальної відповідальності та поза нею.

Кримінальна відповідальність як типовий захід кримінально-правового впливу. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність та кримінально-правові відносини. Суб'єкти та зміст кримінально-правових відносин.

Проблеми застосування окремих заходів кримінально-правового впливу.

Покарання та його призначення. Еволюція кримінальних покарань та ефективність їх застосування. Диференціація покарання. Проблема смертної кари. Загальні та спеціальні засади призначення покарання.

Загальні види звільнення від кримінальної відповідальності. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від покарання та його відбування. Співвідношення звільнення від кримінальної відповідальності й звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення від покарання та його відбування.

Судимість. Примусові заходи медичного характеру. Примусові заходи виховного характеру. Примусове лікування. Спеціальна конфіскація. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Особливості кримінально-правового впливу на неповнолітніх.

Здобутки науки кримінального права у вдосконаленні заходів кримінально-правового впливу.

Тема 3. Актуальні проблеми особливої частини кримінального права

Загальна характеристика особливої частини кримінального права. Поняття, ознаки, система та значення особливої частини кримінального права України. Наскрізні проблеми побудови особливої частини кримінального законодавства України.

Злочини проти життя та здоров'я особи. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти власності. Злочини у сфері господарської та пов'язаної з нею діяльності. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Корупційні злочини та злочини, що сприяють корупції. Злочини у сфері використання комп'ютерів, комп'ютерних систем і мереж та мереж електрозв'язку. Злочини проти загальної громадської безпеки. Злочини проти безпеки виробництва. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти довілля. Злочини проти громадського порядку та моральності. Злочини проти здоров'я населення. Злочини проти основ національної безпеки та злочини проти безпеки держави. Злочини проти порядку управління (авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян). Злочини проти правосуддя. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ І

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (офіційний текст) [Електронний ресурс]. URL: <http://www.president.gov.ua/en/content/constitution.html>
2. Кримінальний кодекс України 2001 року (офіційний текст) [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Вознюк А.А. Кримінальне право України. Загальна частина : конспект лекцій / А.А. Вознюк. К. : Освіта України, 2016. 235 с.
4. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право : навч. посіб. / за ред. М.І. Хавронюка. К. : Ваіте, 2014. 944 с.
5. Кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. А.С. Беніцького, В.С. Гуславського, О.О. Дудорова, Б.Г. Розовського. К. : Істина, 2011. 1112 с.
6. Кримінальне право (Особлива частина) : підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. [2-ге вид.] К. : «ВД Дакор», 2013. 786 с.

7. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. 528 с.
8. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2015. 680 с.
9. Кузнецов В.В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В.В. Кузнецов, А.В. Савченко (5-те вид., перероб.) / за заг. ред. В.І. Шакуна. К. : Алерта, 2013. 320 с.
10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
11. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В.О. Навроцького. К. : Юрінком Інтер, 2013. 712 с.
12. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми : монографія / П.Л. Фріс. К. : Атіка, 2005. 332 с.
13. Хавронюк М. І. Довідник з Особливої частини Кримінального кодексу України / М.І. Хавронюк. К. : Істина, 2004. 504 с.
14. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : монографія / М.І. Хавронюк. К. : Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

РОЗДІЛ II. КРИМІНОЛОГІЯ

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Методологія та методика кримінологічних досліджень

Основні вимоги, до кримінологічної інформації. Теоретична підготовка дослідження. Методологія кримінологічного дослідження. Програма дослідження. Специфіка об'єкта і предмета кримінологічного дослідження. Проблеми виміру кримінальних явищ.

Методика дослідження. Специфіка методичного інструментарію кримінологічного дослідження. Вивчення документів, опитування, спостереження, експеримент, соціометрія, фокуси-групи.

Статистичні методи в кримінологічних дослідженнях. Основні етапи статистичного дослідження.

Обробка і аналіз даних дослідження. Кримінологічна інженерія. Інформаційне забезпечення правоохоронної діяльності.

Тема 2. Злочин, злочинець та жертва злочину

Правове і соціологічне розуміння злочину. Злочинна поведінка як специфічна діяльність (потреби, інтереси, мотиви, цілі). Криміногенна ситуація. Необережна злочинність: стан, тенденції, фактори, умови.

Особа як об'єкт кримінологічних досліджень. Криміногенні характеристики особи. Кримінологічна характеристика осіб, що вчинили злочини, їхня типологія і класифікація. Соціально-демографічні особливості злочинців. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх і молоді. Специфіка особи неповнолітнього правопорушника і злочинця. Жіноча злочинність.

Жертва злочину. Типологія жертв злочинів. Основні напрями віктимологічних досліджень. Поняття і види віктимності. Ситуативна, статусно-рольова і психологічна віктимність.

Тема 2. Загальносоціальне попередження злочинів.

Системний підхід до проблем декриміналізації суспільства. Причини, фактори й умови злочинності. Попередження, профілактика, превенція, запобігання злочинності. Принципи здійснення декриміналізації (законність, демократизм, гуманізм і справедливість, науковість). Рівні й етапи профілактичної діяльності.

Культурний вплив і посилення соціального контролю. Роль виховання і родини. Значення громадської думки.

Реформування суспільства і проблеми боротьби зі злочинністю. Сучасні форми громадської антикримінальної активності.

Тема 4. Глобалізація та злочинність.

Взаємозв'язок кримінальних явищ із загальносоціальними тенденціями розвитку. Глобалізація кримінальних процесів. Транснаціональна злочинність.

Міжнародний тероризм та екстремізм. Еволюція комп'ютерної злочинності. Міжнародний досвід контролю кримінальної динаміки. Комісія ООН з попередження злочинності і карного правосуддя. Міжнародне кримінологічне товариство. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). Інтерпол і Україна.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ II

1. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика. У 3-х кн. Кн. 1. Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. К. : Ін Юре, 2007. 424 с.
2. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика. У 3-х кн. Кн. 2. Кримінологічна характеристика та запобігання вчинення окремих видів злочинів. К. : Ін Юре, 2007. 705 с.
3. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика. У 3-х кн. Кн. 3. Практична кримінологія. К. : Ін Юре, 2008. 317 с.
4. Іванов Ю.Ф. Кримінологія : навч. посіб. / Ю.Ф. Іванов, О.М. Джужа. МВС України, НАВСУ. К. : Вид-во Паливода А.В., 2006. 261 с.
5. Кримінологія: Загальна та Особлива частини. Підручник. 2-е вид. / Даньшин І.М., Голіна В.В. ; за заг. ред. В.В. Голіни. Х., 2009. 288 с.
6. Кримінологія : курс лекц. / Т.В. Корнякова, Н.С. Юзікова ; [за ред. Т.В. Корнякової] ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ : Ліра, 2014. 243 с.
7. Кримінологія : навч. посіб. / О.М. Джужа, В.В. Василевич, Ю.Ф. Іванов та ін. / за заг. ред. О.М. Джужи. К. : Прецедент, 2004. 207 с.
8. Курс кримінології: Загальна частина : підручник: У 2 кн. / О.М. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін. ; за заг. ред. О.М. Джужи. К. : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
9. Курс кримінології: Особлива частина : підручник: У 2 кн. / О.М. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін. ; за заг. ред. О.М. Джужи. К. : Юрінком Інтер, 2001. 480 с.
10. Янович Р.М. Кримінологія: Конспект лекцій / Р.М. Янович, І.О. Єсип та ін.; Львівський держ. ун-т вн. справ. Львів, 2006. 143 с.

РОЗДІЛ III. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Тема 1. Загальні засади кримінально-виконавчої політики

Кримінально-виконавча політика в Україні як складова частина політики в галузі боротьби зі злочинністю та соціальної політики держави загалом. Цілі, завдання та методи кримінально-виконавчої політики. Фактори, що впливають на її формування та розвиток. Суб'єкти формування та розвитку кримінально-виконавчої політики, її форми та механізм реалізації.

Кримінально-виконавче право як галузь права. Ознаки кримінально-виконавчого права. Виникнення кримінально-виконавчого права. Предмет і методи кримінально-виконавчого права України. Завдання та головні функції кримінально-виконавчого права та їхня реалізація в діяльності органів та установ виконання покарань. Принципи кримінально-виконавчого права, їхня поняття та система. Система кримінально-виконавчого права. Загальна та Особлива частини, їхні особливості та взаємозв'язок. Кримінально-виконавче право в системі права України. Кримінально-виконавче право та суміжні галузі права: конституційне право, кримінальне процесуальне право, кримінальне право, адміністративне право, міжнародне право тощо. Роль кримінально-виконавчого права в побудові громадянського суспільства, соціальної, правової, демократичної держави.

Становлення та розвиток кримінально-виконавчого законодавства України. Його вдосконалення в умовах правової реформи. Система кримінально-виконавчого законодавства. Конституція України як джерело кримінально-виконавчого права України. Особливості окремих положень Конституції України, що мають кримінально-виконавчий зміст. Кримінально-виконавчий кодекс як основне джерело кримінально-виконавчого права України. Проблема наступності кримінально-виконавчого законодавства. Нормативно-правові акти, що регулюють кримінально-виконавчі правовідносини. Міжнародні договори як джерела кримінально-виконавчого права України. Проблема імплементації положень міжнародних договорів у вітчизняне кримінально-виконавче законодавство. Поняття кримінально-виконавчої норми та особливості її структури. Кримінально-виконавче право зарубіжних держав як предмет дослідження вітчизняної науки кримінально-виконавче права. Література з курсу, її використання з урахуванням наукових інтересів дослідника та суспільних пріоритетів.

Проблеми ресоціалізації засуджених. Застосування засобів виправлення і ресоціалізації засуджених. Надання допомоги засудженим у трудовому і побутовому влаштуванні. Надання допомоги особам, звільненим з місць відбування покарання. Контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Тема 2. Актуальні проблеми виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі

Види та загальна характеристика покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Штраф. Добровільний порядок сплати штрафу. Порядок розстрочки та відстрочки сплати штрафу. Заміна штрафу на інший вид покарання. Відповідальність за ухилення від сплати штрафу. Проблемні питання виконання штрафу в Україні та шляхи їхнього вирішення.

Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Органи та службові особи, уповноважені на виконання цього покарання.

Позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю. Органи та службові особи, уповноважені на виконання цього покарання. Відповідальність за ухилення від покарання у виді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю.

Громадські роботи. Повноваження кримінально-виконавчої інспекції та органів місцевого самоврядування при виконанні цього покарання. Засоби заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених. Відповідальність за порушення порядку та умов відбування громадських робіт. Проблемні питання виконання громадських робіт в Україні та шляхи їхнього вирішення.

Виправні роботи. Повноваження кримінально-виконавчої інспекції. Обов'язки засудженого та власника або уповноваженого ним органу підприємства, установи або організації за місцем відбування виправних робіт. Умови відбування виправних робіт. Засоби заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених. Відповідальність за ухилення від відбування виправних робіт. Звільнення від відбування цього виду покарання.

Службові обмеження для військовослужбовців. Засоби заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених. Звільнення від відбування цього покарання.

Конфіскація майна. Відповідальність за ухилення від виконання цього покарання. Проблемні питання виконання конфіскації майна в Україні та шляхи їхнього вирішення.

Арешт. Арештні дома в Україні. Права та обов'язки засуджених до арешту, їх залучення до праці, матеріально-побутове та медичне обслуговування. Соціально-психологічна робота із засудженими до арешту, застосування до них заходів заохочення та стягнення. Особливості відбування арешту військовослужбовцями. Відмежування арешту від позбавлення волі на певний строк.

Обмеження волі, соціальна та правова обумовленість його запровадження. Порядок і умови виконання покарання у виді обмеження волі. Місця відбування обмеження волі. Правовий статус засуджених до обмеження волі. Права та обов'язки адміністрації виправних центрів та власника або уповноваженого ним органу підприємства, установи або організації за місцем роботи засуджених. Умови праці засуджених до обмеження волі, їхнє медичне обслуговування та матеріально-технічне забезпечення. Соціально-виховна

робота із засудженими до обмеження волі. Застосування до них заходів заохочення та стягнення.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Місця відбування цього виду покарання, направлення до них засуджених військовослужбовців. Правовий статус засуджених до тримання у дисциплінарному батальйоні. Режим у дисциплінарному батальйоні, його основні вимоги. Залучення засуджених військовослужбовців до праці, їхнє військове навчання та соціально-виховна робота з ними. Застосування до засуджених військовослужбовців заходів заохочення та стягнення, їхнє матеріально-побутове та медичне забезпечення. Звільнення від відбування покарання та направлення для подальшого проходження строкової служби.

Тема 3. Актуальні проблеми виконання покарань, пов'язаних із позбавленням волі

Соціальні аспекти, кримінально-правова характеристика позбавлення волі. Позбавлення волі та довічне позбавлення волі. Класифікація засуджених до позбавлення волі, її мета, значення та критерії. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній. Тримання засуджених у колоніях. Структурні дільниці виправних і виховних колоній. Облік засуджених в установах з виконання покарань, його види. Переведення засуджених до позбавлення волі, їх види та порядок застосування.

Режим у колоніях та його основні вимоги. Засоби забезпечення режиму в колоніях. Оперативно-розшукова діяльність в колоніях. Застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї.

Правовий статус засуджених до позбавлення волі, його особливості. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування, предметів першої потреби, літератури і письмового приладдя. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) і бандеролей. Листування засуджених до позбавлення волі. Проблеми матеріально-побутового та медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі та шляхи їхнього вирішення. Виконання примусового лікування. Додержання міжнародних стандартів під час виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно корисної праці. Умови праці засуджених до позбавлення волі, її оплата. Перелік професій та посад, на яких заборонено використовувати працю засуджених до позбавлення волі. Відрахування, що впроваджуються із заробітку та інших доходів засуджених. Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

Соціально-виховна робота із засудженими. Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі. Загальноосвітнє та професійно-технічне навчання осіб, засуджених до позбавлення волі на певний строк, його цілі, значення та організація. Самодіяльні організації засуджених у місцях позбавлення волі, цілі їхнього створення та принципи участі в них засуджених. Залучення громадських та

релігійних організацій до процесу виправлення та ресоціалізації засуджених до позбавлення волі. Організація душпастирської опіки засуджених. Вільний час засуджених до позбавлення волі, його використання. Заохочення та стягнення, що застосовують до засуджених до позбавлення волі на певний строк. Відповідальність осіб, засуджених до позбавлення волі.

Особливості відбування позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях мінімального, середнього та максимального рівня безпеки. Особливості відбування покарання у виховних колоніях. Відбування покарання засудженими вагітними жінками, матерями-годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

Особливості відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Місяця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Зміна умов тримання засуджених до довічного позбавлення волі. Особливості виконання та відбування покарання жінками, засудженими до покарання у виді довічного позбавлення волі.

Соціально-виховна робота та освітня діяльність із засудженими до довічного позбавлення волі. Особливості залучення цієї категорії засуджених до роботи. Застосування заходів заохочення та стягнення до засуджених, які відбувають довічне позбавлення волі.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ДО РОЗДІЛУ III

1. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 р. із змінами і доповненнями // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>

2. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. / К.А. Автухов ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х. : Право, 2014. 149 с.

3. Бурда С.Я. Кримінально-виконавче право України в таблицях і схемах : навч. посіб. / С.Я. Бурда, Т.І. Созанський ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 115 с.

4. Гель А.П., Семаков Г.С., Яковець І.С. Кримінально-виконавче право України : навчальний посібник / за ред. проф. А.Х. Степанка. К. : Юринком Інтер, 2008. – 624 с.

5. Канцір В.С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / Канцір В.С., Скибіцький Б.А. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2012. 319 с.

6. Кримінально-виконавче право України (схеми і таблиці) : навч. посіб. / [Васильєв А.А. та ін.] ; за заг. ред. О.М. Литвинова ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2014. 211 с.

7. Кримінально-виконавче право України : підручник / О.М. Джужа, І.Г. Богатирьов, О.Г. Колб, В.В. Василевич та ін. ; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М. Джужи. К. : Атіка, 2010. 752 с.

8. Кримінально-виконавче право : підручник / [В.В. Голіна та ін.] ; за заг. ред. проф. В.В. Голіни і А.Х. Степанюка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2015. 391 с.